

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas clínicas III

Materia	Prácticas clínicas III			
Código	O51G140V01306			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Olida Fernández Varela, María Milagros Pérez Rodríguez, Raquel			
Correo-e	mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é preparar ao alumnado nos coidados básicos de Enfermaría na área materna-infantil, así como o manexo dos distintos programas que levan a cabo en Atención Primaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade

B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a prever os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C8	D1
	A2	B3	C11	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C17	D4
	A5	B8	C18	D5
		B9	C26	D6
		B11	C29	D7
		B12	C31	D8
		B15	C33	D9
		B16	C42	D10
		B17	C49	D11
		B18		
Ser capaz de proporcionar coidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C13	D6
		B10	C15	D7
		B12	C17	D8
		B13	C18	D9
		B14	C19	D10
		B15	C22	D11
		B16	C23	
		B17	C24	
			C25	
			C29	
			C31	
			C33	
			C35	
			C36	
			C37	
			C44	
			C49	
			C50	

Contidos

Tema	
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios, e hospitais.	Prácticas clínicas a realizar en atención primaria de saúde ou en unidades de hospitalización xeral e hospitalización materno-infantil PROCESO ENFERMERO: ser capaz de aplicar o PE (método sistemático e organizado de administrar coidados de enfermaría individualizados) nun caso que seleccionará o alumno/a en a Unidade de prácticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Prácticum, Practicas externas e clínicas	402	0	402
Obradoiro	18	0	18
Estudo de casos	0	21	21
Cartafol/dossier	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundizar ou complementar os contidos da materia.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realizaranse nas Unidades asistenciais materno-infantís, así como en Centros de Atención Primaria, o calendario de rotacións publicarase no taboleiro da Escola
Obradoiro	Actividade enfocada á adquisición de coñecementos procedimentais e habilidades sobre unha temática concreta, coa asistencia específica dunha/dun docente á actividades que desenvollean los/las estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A/o estudante desenrola as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Ten carácter obrigatorio por ser unha titulación que conduce a unha profesión regulada, pertencente a área de Ciencias da Saúde.
Obradoiro	Seguemento das actividades desenvolvidas polos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola supervisora da Unidade, co asesoramento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas. As actividades formativas complementarias organizadas dentro da planificación de Prácticas Clínicas son de asistencia obrigatoria e non recuperables.	60	A1 B1 C4 D1 A2 B2 C8 D2 A3 B3 C10 D3 A4 B4 C11 D4 A5 B5 C12 D5 B6 C15 D6 B7 C17 D7 B8 C18 D8 B9 C19 D9 B10 C22 D10 B11 C29 D11 B12 C31 B13 C33 B14 C35 B15 C36 B16 C37 B17 C42 B18 C44 C49 C50
	As actividades formativas complementarias organizadas dentro da planificación de Prácticas Clínicas son de asistencia obrigatoria e non recuperables.		
	Asistencia obrigatoria 100% das horas.		
	Nota de corte 5.		
	Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.		

Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico, desenvolvendo o proceso de enfermmería nun paciente da Unidade de prácticas no que realice a súa estancia clínica, que estará baseado na taxonomía NANDA, NOC, NIC. Consultar a guía do traballo na plataforma Moovi. A presentación e defensa será grupal, de 2 a 4 estudantes. Prazos de entrega: consultar Moovi.	40	A1	B2	C17	D1
			A2	B3	C18	D2
			A3	B4	C19	D3
			A4	B5	C23	D4
				B6	C24	D7
				B14	C26	
A non presentación do traballo nas datas establecidas, supón a non superación da materia.				B16	C29	
					C44	
					C50	

Nota de corte 5

Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.

Cartafol/dossier	Para superar a materia é requisito indispensable entregar o cartafol conforme as normas de presentación publicadas para poder ser avaliado nos apartados anteriores (practicum e estudo de casos).	0	A1	B2	C15	D1
			A2	B5		D2
			A3	B16		D4
			A4			D7

Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª edición ordinaria:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar as partes/probas non superadas pero sí cursadas na 1ª oportunidade, segundo corresponda.

Así mesmo nesta 2ª edición, soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e **sempre que haxa dispoñibilidade** no Centro Sanitario de referencia.

Entrega do cartafol/dossier: consultar datas a través da plataforma Moovi.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia. Nota de corte: 5.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que os indicados para a 1ª edición.

Datas de exames:

Consultar páxina web: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao>

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.

- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicasIII.enfermaria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

- É obrigatorio subir á plataforma Moovi no apartado "usuarios" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

NANDA International & T. Heather Herdman & Shigemi Kamitsuru, **Nursing Diagnoses 2021-2023**, 12ª, Elsevier, 2021
Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2019

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2019

Nanda International, **NNNConsult**,

Index de enfermmería,

Enfermería Clínica,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Renton, McGuinness & Strachan, **Procedimientos de enfermmería clínica**, 6ª, Elsevier, 2021

Alfaro-LeFevre, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermmería**, 7ª, Elsevier, 2021

Bibliografía Complementaria

Aguiar Cordero, M.J., **Tratado de Enfermería Infantil. Cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

ALFARO R, **Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso**, 8ª, Elsevier, 2014

Enfermería global,

Metas de Enfermería,

Nursing,

<http://www.gneaupp.org>,

<http://www.isciii.es/investen>,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fisterra.com/index.asp>,

---

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatrica/ninoenfermo/index.html>,

---

<http://www.aeped.es> (Asociación Española de Pediatría),

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatrica/ninoenfermo/index.html>,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería materno-infantil/O51G140V01302

Outros comentarios

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermería e consultar a plataforma Moovia través da cal se fornecerá información para o trazado e desenvolvemento da materia.

- A dirección de correo electrónico para comunicarse coas docentes da materia ou concertar unha tutoría é a seguinte:

PracticasClinicasIII.escola.enfermeria.ourense@sergas.es
